

Rolnummer 614
Arrest nr. 3/95 van 2 februari 1995

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 376 en 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, ingesteld door de v.z.w. Photo & Video Association en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, P. Martens, Y. de Wasseige, G. De Baets, E. Cerexhe en H. Coremans, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. *Onderwerp van het beroep*

De v.z.w. Photo & Video Association, vereniging van Belgische invoerders, groothandelaars en fabrikanten van foto-, film-, en videomateriaal, met maatschappelijke zetel te 9040 Gent, Aannemerstraat 158, de n.v. Agfa-Gevaert, met maatschappelijke zetel te 2640 Mortsel, Septestraat 27, de n.v. Kodak, met maatschappelijke zetel te 1800 Koningslo-Vilvoorde, Steenstraat 20, de n.v. Belgian Fuji Agency, met maatschappelijke zetel te 1300 Waver, avenue Lavoisier 20, de n.v. Fotronic Products, met maatschappelijke zetel te 1420 Eigenbrakel, avenue Victor Hugo 7, de n.v. Spector Photo Group, met maatschappelijke zetel te 9230 Wetteren, Kwatrechtse-steenweg 160, de n.v. Filmobel, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Camuselstraat 57 en de b.v.b.a. Ets. C. Ortmans, met maatschappelijke zetel te 4800 Verviers, rue du Limbourg 43, hebben bij op 9 november 1993 ter post aangetekende brief beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 376 en 401 van boek III, hoofdstuk III, van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (*Belgisch Staatsblad* van 20 juli 1993).

Voormelde verzoekende partijen, de eerste uitgezonderd, hadden tevens een vordering tot schorsing van die artikelen ingesteld. Bij arrest nr. 89/93 van 22 december 1993 (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 20 januari 1994) heeft het Hof die vordering tot schorsing verworpen.

II. *De rechtspleging*

Bij beschikking van 10 november 1993 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 30 november 1993 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is

bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 10 december 1993.

Bij beschikking van 21 december 1993 heeft de voorzitter in functie de zetel aangevuld met rechter-verslaggever E. Cerexhe.

Memories zijn ingediend door :

- de Ministerraad, Wetstraat 16, Brussel, bij op 14 januari 1994 ter post aangetekende brief;
- de Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, Brussel, bij op 17 januari 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 26 januari 1994 heeft voorzitter L. De Grève de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Van de memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 31 januari 1994 ter post aangetekende brieven.

Een memorie van antwoord is ingediend door de verzoekende partijen bij op 1 maart 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 5 mei 1994 en 26 oktober 1994 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 9 november 1994 en 9 mei 1995.

Bij beschikking van 29 juni 1994 heeft het Hof, gelet op de wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, ieder van de partijen verzocht uiterlijk op 31 augustus 1994 een memorie in te dienen betreffende de eventuele weerslag van de voormelde wet van 3 juni 1994 op het beroep tot vernietiging.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partijen bij op 25 augustus 1994 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad bij op 31 augustus 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 9 september 1994 heeft de voorzitter in functie vastgesteld dat rechter K. Blanckaert wettig verhinderd was en werd vervangen door rechter H. Boel als verslaggever.

Bij beschikking van 21 september 1994 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 19 oktober 1994.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 22 september 1994 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 19 oktober 1994 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. Ph. Devos, advocaat bij de balie te Gent, voor de verzoekende partijen;
 - . Mr. B. Asscherickx en Mr. I. Cooreman, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
 - . Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;
- hebben de rechters-verslaggevers H. Boel en E. Cerexhe verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepalingen*

De bestreden bepalingen maken deel uit van de gewone wet van 16 juli 1993, met name van boek III, dat handelt over de milieutaksen. Het aangevochten artikel 376 is het enig artikel van hoofdstuk III van dat boek, met als opschrift : « De wegwerpartikelen ». Het luidt als volgt :

« § 1. De hierna genoemde wegwerpartikelen, met uitzondering van die bestemd voor geneeskundig gebruik, die in het verbruik worden gebracht, worden onderworpen aan een milieutaks, overeenkomstig de hierna volgende tabel :

Produkten	Milieutaks	Verminderde milieutaks
Wegwerpscheerapparaten	10 frank	-
Wegwerpfototoestellen	300 frank	100 frank

§ 2. Met betrekking tot de wegwerpfototoestellen worden de apparaten vrijgesteld waarvoor de belastingplichtige het bewijs levert dat 80 % van de onderdelen van alle wegwerpfototoestellen die hij in het verbruik brengt, worden hergebruikt bij de vervaardiging van andere fototoestellen van hetzelfde type.

De toestellen waarvoor de belastingplichtige het bewijs levert dat de onderdelen voor minimum 80 % gerecycled zijn, worden onderworpen aan een verminderde milieutaks van 100 frank. »

Vooraleer het werd gewijzigd, bepaalde het eveneens aangevochten artikel 401, 2°, dat de milieutaks, wat de wegwerpartikelen betreft, van toepassing is zes maanden na de inwerkingtreding van de gewone wet van 16 juli 1993, dat was op 30 januari 1994.

Ingevolge de wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur is de milieutaks op de wegwerpfototoestellen van toepassing vanaf 1 juli 1994.

IV. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Verzoekschrift

A.1.1. De v.z.w. Photo & Video Association, eerste verzoekende partij, verdedigt de belangen van invoerders van fotografisch materiaal en dus ook de belangen van de invoerders van fototoestellen voor eenmalig gebruik.

A.1.2. De tweede tot en met achtste verzoekers zijn invoerders van de zogenoemde wegwerpfototoestellen. Overeenkomstig artikel 369 van de gewone wet van 16 juli 1993 zijn zij belastingplichtigen van de milieutaks; derhalve hebben zij belang bij de vernietiging van de bestreden bepaling.

Memorie van de Ministerraad

A.2.1. Het beroep is niet ontvankelijk. Geen van de verzoekende partijen heeft bij het verzoekschrift een bewijs gevoegd van de bekendmaking van de statuten in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad*, noch van de beslissing om in rechte te treden.

A.2.2. In ieder geval is de vordering van de v.z.w. Photo & Video Association niet ontvankelijk, zowel bij ontstentenis van de vereiste stukken als bij gebrek aan belang.

De eerste verzoekende partij beroept zich niet op haar hoedanigheid van belastingplichtige en wordt niet rechtstreeks geraakt door de bestreden bepalingen. De vereniging kan niet opkomen voor individuele belangen van haar leden. Het belang van de vereniging is niet onderscheiden van het algemeen belang en er is geen bewijs van concrete activiteiten waaruit zou blijken dat de vereniging daadwerkelijk haar maatschappelijk doel nastreeft.

Memorie van antwoord van de verzoekende partijen

A.3.1. De tweede tot en met achtste verzoekende partijen hebben de afschriften van hun statuten en van de beslissingen om in rechte te treden aan de griffie bezorgd.

A.3.2. De statuten van de eerste verzoekende partij evenals haar ledenlijst werden samen met het verzoekschrift ter griffie van het Hof neergelegd. De raad van bestuur van de vereniging heeft wel degelijk beslist een beroep tot vernietiging in te stellen.

De vereniging heeft belang bij de vernietiging van de betwiste bepalingen. Het doel van de vereniging is het begunstigen van de handel, de industrie en de kunst van de fotografie en onderscheidt zich aldus van het algemeen belang. Dat doel is ruimer dan de individuele commerciële belangen van de leden van de vereniging en uit de stukken en uit het inleidend verzoekschrift blijkt dat het maatschappelijk doel zowel in het verleden als thans daadwerkelijk wordt nagestreefd.

Ten gronde

Verzoekschrift

A.4.1. De bestreden bepalingen schenden artikel 6 van de Grondwet. Zij roepen discriminaties in het leven, zowel ten aanzien van producenten en invoerders van zogenoemde wegwerpartikelen die niet aan de milieutaks onderworpen zijn als ten opzichte van producenten en invoerders van andere aan de milieutaks onderworpen produkten.

A.4.2. De wetgever beoogde de prijs van milieuvriendelijke produkten te verhogen om de consument ertoe aan te zetten andere, meer milieuvriendelijke produkten te kopen. De wetgever heeft zich daarbij laten leiden door drie grote principes, namelijk het bestaan van vervangingsprodukten, de voorbeeldfunctie van bepaalde produkten en de inachtneming van bepaalde termijnen voor de toepassing van de milieutaksen.

Geen enkele van de voormelde principes kan de invoering van de milieutaks op wegwerpfototoestellen verantwoorden. De fototoestellen voor eenmalig gebruik hebben specifieke eigenschappen die maken dat dit produkt niet vervangbaar is door andere, meer milieuvriendelijke fototoestellen. De fototoestellen voor eenmalig gebruik hebben geen nefaste invloed op het milieu en er is geen enkel objectief gegeven dat het mogelijk maakt te besluiten dat dit produkt meer een symbool zou zijn van de wegwerpmatenschap dan andere wegwerpartikelen. Ten slotte is er evenmin enige verantwoording voor het feit dat de milieutaks vlugger moet worden toegepast op fototoestellen voor eenmalig gebruik dan op andere produkten.

A.4.3. Ten opzichte van de andere produkten die aan de milieutaks onderworpen zijn, is er een discriminatie wat de vrijstellingen betreft.

Om een vrijstelling te verkrijgen voor wegwerpfototoestellen moet van meet af aan een hergebruik- of recyclagepercentage van 80 pct. worden aangetoond. Drankverpakkingen en papier kunnen daarentegen worden vrijgesteld overeenkomstig een hergebruik- of recyclagepercentage waarbij in een trapsgewijze en in de tijd gespreide verhoging is voorzien.

Er is echter geen objectieve en redelijke verantwoording voor een onderscheiden behandeling wat betreft de criteria voor vrijstellingen.

Memorie van de Ministerraad

A.5.1. De verzoekende partijen stellen terecht dat de wetgever beoogde het gedrag van de gebruiker te veranderen door hem te overtuigen in de plaats van wegwerpartikelen andere produkten te kopen die evenzeer dienstig zijn voor het beoogde doel en daarenboven meermaals kunnen worden gebruikt.

Een verschil in behandeling is niet verboden, indien daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

Het Hof is niet bevoegd om te oordelen of een maatregel opportuun of wenselijk is en het Hof beschikt niet over een beoordelingsvrijheid die soortgelijk is aan die van democratisch verkozen vergaderingen. Het Hof kan enkel onderzoeken of de bestreden bepaling, rekening houdend met het doel en de gevolgen alsook met de aard van de ter zake geldende beginselen, verantwoord is en of de aangewende middelen redelijkerwijze evenredig zijn met het beoogde doel.

A.5.2. De verzoekende partijen klagen aan dat uit de vele soorten wegwerpartikelen op discriminerende wijze twee produkten zijn gekozen. Het komt enkel de wetgever toe de verschillende produkten te bepalen die aan de milieutaks onderworpen zijn en de daarbij geldende tarieven te bepalen. De opportuniteit van de keuze tussen de produkten is zaak van de wetgever.

Alle wegwerpfototoestellen worden zonder onderscheid tussen de verschillende modellen of merken aan de milieutaks onderworpen. Het criterium van differentiatie tussen fototoestellen voor eenmalig gebruik en andere wegwerpartikelen is duidelijk, objectief, algemeen, pertinent en wettig. De ingestelde maatregel discrimineert bijgevolg niet.

A.5.3.1. Het aangevoerde middel moet worden onderzocht aan de hand van de voormelde principes, in eerste instantie wat betreft de beweerde discriminatie tussen de zogenaamde wegwerpartikelen.

A.5.3.2. Anders dan de verzoekende partijen voorhouden, bestaan er voor de wegwerpfototoestellen wel degelijk vervangingsprodukten. Klassieke fototoestellen kunnen reeds vanaf 900 frank worden aangekocht. De toestellen voor eenmalig gebruik zijn pas later als alternatief voor de klassieke toestellen op de markt gekomen.

A.5.3.3. De fototoestellen voor eenmalig gebruik, die vrijwel bij alle consumenten bekend zijn, hebben onbetwistbaar een voorbeeldfunctie.

A.5.3.4. Het feit dat wegwerpfototoestellen reeds aan de milieutaks onderworpen zijn en andere wegwerpartikelen nog niet, is niet discriminerend. De wegwerpfototoestellen worden gerecupereerd door fotowinkels en laboratoria voor ontwikkeling van foto's. Aangezien aldus een vlotte recyclage mogelijk is, kan de milieutaks vlugger vermeden worden dan bijvoorbeeld het geval is voor plastic bestek.

A.5.3.5. Een aantal bezwaren van de verzoekende partijen heeft betrekking, enerzijds, op zaken die te maken hebben met de uitvoering van de betwiste bepalingen en niet met die bepalingen zelf, en, anderzijds, op wetsbepalingen die niet zijn aangevochten.

A.5.3.6. De verzoekende partijen stellen dat de wegwerpfototoestellen

geen enkele nefaste invloed hebben op het leefmilieu omdat zij door de consument teruggebracht worden naar fotowinkels en laboratoria voor ontwikkeling van de foto's. In zoverre dit juist is zullen de verzoekende partijen in aanmerking komen voor vrijstelling van de milieutaks en hebben zij geen belang meer bij de vernietiging. Bovendien betreft die grief de opportuniteit van de maatregel, waarover het Hof niet te oordelen heeft.

A.5.4. Voor het aangeklaagde onderscheid tussen de aan de milieutaks onderworpen produkten wat betreft de criteria voor vrijstellingen is er een objectieve en redelijke verantwoording. Zoals de verzoekende partijen zelf stellen, kunnen wegwerpfototoestellen veel gemakkelijker hergebruikt of gerecycleerd worden omdat de fototoestellen voor eenmalig gebruik gerecupereerd worden door de fotowinkels en laboratoria voor ontwikkeling van foto's.

Memorie van de Vlaamse Regering

A.6.1.1. Het onderscheid tussen wegwerpapparaten die aan de milieutaks onderworpen zijn en andere die dat niet zijn, is redelijk verantwoord, mede gelet op de discretionaire bevoegdheid waarover de wetgever ter zake beschikt.

A.6.1.2. De wetgever heeft zich willen beperken tot wegwerpartikelen waarvoor een alternatief bestaat. Voor wegwerpfototoestellen bestaan de klassieke fototoestellen als vervangingsprodukt. Vanaf de tweede of derde film zijn de klassieke toestellen al goedkoper.

Met het vereiste van een alternatief heeft de wetgever niet noodzakelijk een even duur alternatief bedoeld, maar wel een milieuvriendelijk vervangingsprodukt. Evenmin heeft de wetgever geëist dat er voor elk mogelijk gebruik, bijvoorbeeld breedhoekfotografie of onderwaterfotografie, een alternatief zou zijn. Het volstaat dat voor het gewone gebruik een vervangingsprodukt voorhanden is.

A.6.1.3. Oorspronkelijk kwamen nog andere wegwerpartikelen in aanmerking voor toepassing van de milieutaks, maar zij zijn in de loop van de parlementaire voorbereiding geëlimineerd op grond van redelijk verantwoorde motieven.

Hoe dan ook heeft de wetgever de invoering van de milieutaks op andere wegwerpartikelen in het vooruitzicht gesteld, nadat het effect van de invoering ervan beter ingeschat zal kunnen worden. Voor de wegwerpfototoestellen meende de wetgever dat de door de betrokken sector verschaft informatie reeds volstond. Op grond van die informatie zijn wegwerpfototoestellen vrijgesteld indien 80 pct. van de onderdelen hergebruikt worden en wordt de taks verlaagd tot 100 frank indien de toestellen voor 80 pct. bestaan uit gerecycleerde onderdelen.

A.6.1.4. Het Hof heeft reeds erkend dat in fiscale zaken het gelijkheidsbeginsel onmogelijk perfect te realiseren is. De verscheidenheid moet noodzakelijkerwijs worden opgevangen in categorieën die slechts op vereenvoudigende en benaderende wijze met elkaar overeenstemmen. Ook kunnen vele hervormingen slechts geleidelijk worden ingevoerd, wat op zich reeds een verantwoording biedt voor ongelijke behandelingen, zelfs als ze tijdelijk zijn.

A.6.2.1. Het middel met betrekking tot de discriminatie tussen de aan milieutaksen onderworpen produkten wat de vrijstellingen betreft, mist deels feitelijke grondslag. Ook voor andere aan milieutaks onderworpen produkten zijn meteen vaste recyclage- of hergebruikpercentages bepaald. Enkel voor sommige drankverpakkingen en sommige soorten papier gelden geleidelijk toenemende percentages. Sommige produkten zijn zelfs aan milieutaks onderworpen zonder dat enige vrijstelling mogelijk is.

A.6.2.2. De vrijstellingsregeling voor de wegwerpfototoestellen is gesteund op informatie die door de betrokken sector is verschaft. De verzoekende partijen bevestigen in het verzoekschrift zelf dat maatregelen zijn genomen om aan de gestelde voorwaarden voor vrijstelling of verminde-

ring te voldoen. Dat hun recyclagesysteem nog niet het volle rendement bereikt heeft, hebben zij aan zichzelf te wijten nu zij reeds lang op de hoogte waren van de voorgenomen maatregelen.

A.6.2.3. Uit de door de verzoekende partijen verschaft informatie blijkt dat hun produkten ofwel volledig vrijgesteld zijn ofwel enkel aan de verminderde milieutaks zijn onderworpen. De vraag rijst dan of de verzoekende partijen nog belang hebben bij de vernietiging van de bestreden bepalingen. Hoe dan ook erkennen zij impliciet dat het onderscheid inzake vrijstellingen voor wegwerpfototoestellen verantwoord is.

Memorie van antwoord van de verzoekende partijen

A.7.1.1. Het Hof beoordeelt niet de opportuniteit van de maatregel, maar wel of de keuze die de wetgever tussen de wegwerpartikelen heeft gemaakt redelijk verantwoord is gelet op het doel dat erin bestaat de aankoop te ontraden van wegwerpartikelen waarvoor geen vervangingsprodukten bestaan, die een voorbeeldfunctie hebben en waarop de milieutaks binnen een redelijke termijn kan worden toegepast.

A.7.1.2. Voor wegwerpfototoestellen bestaan er geen vervangingsprodukten. Er is immers een belangrijk prijsverschil. Het wegwerpfototoestel stelt een groot deel van de bevolking ertoe in staat het medium fotografie uit te testen met een zeer goedkoop toestel, dat dus een onvervangbare culturele functie vervult.

Het wegwerpfototoestel kan ook dienst doen als vervangingscamera, wanneer men zijn gewoon toestel vergeten is, wanneer dat defect raakt of het gebruik ervan te riskant is, bijvoorbeeld bij het beoefenen van watersport. Het kan aan kinderen toevertrouwd worden en als goedkoop geschenk gegeven worden. Het heeft dus een eigen functie naast het klassieke fototoestel.

A.7.1.3. De door de Vlaamse Regering aangehaalde motieven op grond waarvan andere wegwerpartikelen uiteindelijk niet aan de milieutaks zijn onderworpen, zijn voor kritiek vatbaar en kunnen evengoed worden aangevoerd ten aanzien van de fototoestellen voor eenmalig gebruik.

Uit het enkele feit dat andere wegwerpartikelen na grondig onderzoek eveneens aan de milieutaks kunnen worden onderworpen blijkt reeds de discriminatie omdat voor de wegwerpfototoestellen geen voorafgaand onderzoek is verricht. Het valt te betwijfelen of de vereiste bijzondere meerderheid zal worden gevonden om andere wegwerpartikelen te belasten.

A.7.1.4. Het is lang niet zeker dat de verzoekende partijen de milieubelasting zullen kunnen vermijden. Zij hebben zelf een percentage voor hergebruik of recyclage van 80 pct. vooropgesteld, maar zij hebben nooit beweerd 100 pct. van de door hen ingevoerde toestellen te kunnen recupereren. De wet bepaalt nochtans dat alle toestellen moeten worden gerecycleerd of hergebruikt om voor vrijstelling of vermindering van milieutaks in aanmerking te komen.

A.7.1.5. Het is niet omdat wegwerpfototoestellen een ruime bekendheid genieten dat zij een symbool van verspilling zouden zijn.

A.7.1.6. Ten onrechte werd gesteld dat de verzoekende partijen over voldoende tijd beschikten om een ophalingssysteem in te voeren. Het vergt veel tijd en moeite om met ongeveer 400 grote en kleine laboratoria tot overeenkomsten te komen en het is niet mogelijk alle toestellen te recupereren omdat een aantal ervan in het buitenland wordt afgegeven voor ontwikkeling ter plaatse.

A.7.1.7. Uit het voorgaande blijkt dat geen van de drie criteria die bepalend waren voor de keuze van de wetgever, van toepassing is op de wegwerpfototoestellen. De keuze is dus niet objectief en redelijk verantwoord.

A.7.2. Wat betreft het onderscheid inzake vrijstellingen geldt hetgeen

reeds hiervoor is gesteld betreffende de moeilijkheden tot invoering van een ophalingssysteem.

A.7.3. Wat betreft het belang van de verzoekende partijen wordt nog eens beklemtoond dat het ophalingsplan geen terugname voor 100 pct. mogelijk maakt, aangezien een aantal films in het buitenland wordt ontwikkeld. De wegwerpfototoestellen worden aangekocht op grond van andere motieven dan de klassieke toestellen, zodat de daling van de verkoop van wegwerpfototoestellen niet zal worden gecompenseerd door een stijging van de verkoop van klassieke toestellen.

Memorie van de verzoekende partijen betreffende de weerslag van de wet van 3 juni 1994

A.8. De wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur heeft de toepassing van de milieutaks op de wegwerpfototoestellen verdaagd tot 1 juli 1994. De verzoekende partijen hebben de tijd gekregen om het collectief ophalingssysteem operationeel te maken. Sommige invoerders hebben vrijstellingen verkregen. De anderen dreigen uit de markt geprijsd te worden. De wet heeft niets veranderd aan het discriminatoir karakter van artikel 376 van de wet van 16 juli 1993. De argumentatie van het verzoekschrift en van de memorie van antwoord wordt bevestigd.

Gesuggereerd wordt de behandeling van de zaak te verdagen tot december 1994, wanneer de Ministerraad op advies van de Opvolgingscommissie mogelijk zal hebben besloten de bestreden bepaling te wijzigen.

Memorie van de Ministerraad betreffende de weerslag van de wet van 3 juni 1994

A.9. De toepassing van de milieutaks op de wegwerpfototoestellen werd uitgesteld van 30 januari 1994 tot 1 juli 1994. De verzoekende partijen erkennen dat zij materieel en juridisch in de mogelijkheid zijn gesteld om de wet van 16 juli 1993 tijdig toe te passen.

Het heeft geen zin de behandeling van de zaak uit te stellen in afwachting van het advies van de Opvolgingscommissie. Dat advies is niet bepalend voor de beoordeling door het Hof.

- B -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.1. Uit de stukken die als bijlage bij het verzoekschrift of naderhand op schriftelijke uitnodiging van de griffie werden ingediend, blijkt dat aan de vereisten van artikel 7, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 is voldaan, behalve wat de eerste verzoekende partij betreft.

De v.z.w. Photo & Video Association heeft niet het bewijs geleverd dat het bevoegde orgaan tijdig heeft beslist het beroep tot vernietiging in te stellen. Het beroep ingesteld door de eerste verzoekende partij is dan ook niet ontvankelijk.

Ten aanzien van de tweede tot en met achtste verzoekende partij kan de door de Ministerraad aangevoerde exceptie van niet-ontvankelijkheid niet worden aangenomen.

Ten gronde

B.2. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van de artikelen 376 en 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur wegens schending van artikel 10 van de Grondwet (vroeger artikel 6).

Uit het verzoekschrift blijkt evenwel dat de verzoekende partijen enkel de verschillen in behandeling kritiseren tussen de belastingplichtigen die onderworpen zijn aan de milieutaks op wegwerpfototoestellen en, enerzijds, de producenten en invoerders van andere, niet aan milieutaks onderworpen wegwerpartikelen, anderzijds, belastingplichtigen onderworpen aan andere milieutaksen. Het

beroep tot vernietiging is derhalve beperkt tot artikel 376, § 1, tweede regel van de tabel, en § 2, en artikel 401, 2°, inmiddels gewijzigd door de wet van 3 juni 1994. Het Hof beperkt derhalve zijn onderzoek tot die bepalingen.

B.3. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.4. De wet omschrijft de milieutaks als een « taks die gelijkgesteld is met accijnzen welke wordt geheven op een in het verbruik gebracht produkt, wegens de schade die het aan het milieu geacht wordt te berokkenen » (artikel 369, 1°, van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur).

Door de gelijkstelling met accijnzen beoogde de wetgever zowel de in het land geproduceerde goederen als de ingevoerde goederen aan de milieutaksen te onderwerpen, maar niet de voor de export bestemde produktie (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 77).

B.5. Luidens de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet en van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur is de milieutaks « elke belasting van een voldoende hoog niveau om het gebruik of het verbruik van milieubelastende produkten

aanzienlijk te beperken en/of om de produktie- en verbruikspatronen te orinteren naar produkten die meer aanvaardbaar zijn op het vlak van het milieu en op het vlak van het behoud van natuurlijke hulpbronnen » (*Gedr. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558-1, p. 8; *Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 73).

B.6. Wat de milieutaks op eenmalige wegwerpartikelen betreft, beoogt de wetgever de vermindering of zelfs het verdwijnen van het verbruik van sommige wegwerpartikelen waarvoor duurzamere vervangingsprodukten bestaan, zoals, in het geval van de wegwerpfototoestellen, de toestellen met vervangbare film (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 76; *Gedr. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 777-5, p. 7).

De lijst van de aan milieutaks onderworpen wegwerpartikelen zal worden aangevuld op grond van de voorstellen van de Opvolgingscommissie met betrekking tot het nut om gratis uitgedeelde plastic zakken, eenmalig gebruikte borden en bekertjes, niet-navulbare aanstekers enz. aan milieutaks te onderwerpen (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, pp. 83-84).

Ten aanzien van de invoering van een milieutaks op wegwerpfototoestellen

B.7. De milieutaksen, die ertoe strekken de consumptiegewoonten te wijzigen met het oog op de bescherming van het leefmilieu, hebben noodzakelijk tot gevolg dat diegenen anders worden behandeld die handel drijven in voorwerpen waarvan de wetgever wil dat zij verdwijnen of althans zeldzamer worden. Het Hof kan de door de wetgever gemaakte keuze niet kritiseren dan wanneer de verschillen die voortvloeien uit de wet kennelijk willekeurig of onredelijk zijn.

B.8. Blijkens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen (zie B.6) was de wetgever van oordeel dat er voor het wegwerpfototoestel een milieuvriendelijker alternatief voorhanden is, met name het fototoestel met vervangbare film. De wetgever heeft bovendien van de milieutaks vrijgesteld de belastingplichtige die het bewijs levert dat 80 pct. in gewicht (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/17,

p. 153) van de onderdelen van alle wegwerpfototoestellen die hij in verbruik brengt, worden hergebruikt bij de vervaardiging van andere fototoestellen van hetzelfde type (artikel 376, § 2, eerste lid). De wetgever oordeelde dat men in een dergelijk geval niet meer kan spreken van een echt wegwerptoestel. Hij heeft de taks verminderd van 300 naar 100 frank wanneer de belastingplichtige het bewijs levert dat de onderdelen voor minimum 80 pct. gerecycleerd zijn (artikel 376, § 2, tweede lid) (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 83). De wegwerpfototoestellen behoren tot de twee wegwerpartikelen die in een eerste fase in aanmerking werden genomen omdat ervoor duurzame vervangingsprodukten bestaan (*Gedr. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 777-5, pp. 4 en 7).

De inwerkingtreding van de betrokken milieutaks, die aanvankelijk was bepaald op zes maanden na de inwerkingtreding van de wet (d.i. 30 januari 1994), werd uitgesteld tot 1 juli 1994 door artikel 5, B), van de wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur. Luidens de parlementaire voorbereiding van die wet is het uitstel ingegeven door de vaststelling dat het voor de betrokken sector materieel onmogelijk was om een stelsel voor de inzameling van de apparaten en voor het aanbrengen van het onderscheidend kenmerk op de toestellen te organiseren binnen de termijn die aanvankelijk door de wet was bepaald, wat met de nieuwe datum wel mogelijk is (*Gedr. St.*, Senaat, 1993-1994, nr. 1047-2, p. 4).

Gelet op wat voorafgaat kan het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de keuze van de wetgever om producenten en invoerders van wegwerpfototoestellen reeds in een eerste fase aan een milieutaks te onderwerpen en producenten en invoerders van andere wegwerpartikelen niet, niet als kennelijk willekeurig of onredelijk worden aangemerkt.

Ten aanzien van de voorwaarden inzake vermindering of vrijstelling van de milieutaks

B.9. Er is geen aanleiding om te onderzoeken of voor het verschil in behandeling met betrekking tot de wegwerpfototoestellen en de overige aan de milieutaks onderworpen produkten wat het vrijstellingssysteem betreft - zie A.4.3 - al dan niet een objectieve en redelijke verantwoording voorhanden is, nu wegwerpfototoestellen op het stuk van hergebruik en recyclage onvoldoende vergelijkbaar zijn met de andere door de wet van 16 juli 1993 aan milieutaks onderworpen produkten.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 2 februari 1995, door de voormelde zetel, waarin rechter Y. de Wasseige voor de uitspraak is vervangen door rechter J. Delruelle, overeenkomstig artikel 110 van de voormelde wet.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève